

N:o 2.

Af Herr **R. Ehrenborg**: *Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, med hemställan att nu gällande kommunalförfattningar måtte öfverses och granskas samt förslag till en kommande Riksdag framläggas, rörande de förändringar i nämnda författningar, som kunna finnas af behofvet påkallade.*

En ledamot, som inom nuvarande representation är nykomling och helst ville inskränka sig till att höra och pröfva hvad af andra yrkas, uppträder icke utan efter tvekan såsom motionär i ett ämne, som mer än de flesta varit föremål för agitation, nemligen frågan om *den kommunala rösträtten*. Men då vid den utförliga behandling, som denna svårlösta fråga under sednaste riksdagsperiod undergått, något tillfredsställande resultat icke vunnits, och ärendet derföre utan tvifvel skulle äfven utan mitt föranledande återkomma, samt då hittills icke föreslagits *det* sätt till frågans lösning, som jag för min del anser såsom det enda möjliga och rigtiga, nemligen *ett fullkomligt särskiljande af den kommunala röstgrundens två olika sidor*, så har jag, med någon erfarenhet af kommunalrösträttens tillämpning på landet, trott mig böra genom en framställning i antydd syftning, åtminstone gifva en anledning till frågans ytterligare utredning.

Den kommunala rösträtten är, såsom förr lärer här erinrats, dels en *ekonomisk* rätt, hvilken måste tillerkännas hvarje skattskyldig kommunmedlem såsom sådan, men hvars utsträckning och betydighet bör lika principenligt vara till måttet bestämd efter den delaktighet och det deraf följande intresse uti gemensamma ekonomiska angelägenheter, som hvar och en i följd af hans särskilda ställning inom samma gemensamhet eger; dels åter en *allmänt mänsklig, statsborgerlig personrätt*, hvilken, derföre att den i likhet med den förra är en kommunalrätt, också såsom denna förutsätter en skyldighet eller skatt till kommunen, men deremot ofvanom detta naturliga och rättsgiltiga streck icke kan tilldelas den ene af kommunens skattskyldiga medlemmar i olika mått mot den andre, utan att kränka enderas rätt såsom person. Dessa den kommunala rösträttsgrundens båda olika sidor hafva vanligen sammanställts med de s. k. förmögenhets- och personlighets-principerna, och detta i någon

mån oegentligt, då nemligen å ena sidan det icke är efter den ofta blott nominela förmögenheten, utan efter delaktigheten eller bidragen, som utskylder och rösträtt utgå, och å andra sidan personlighetsprincipen i dess vanliga mening har en långt vidsträcktare betydelse än hvad här åsyftats. Emellertid och ehvad namn man vill välja — jag skulle vilja karakterisera dem med benämningarne: *kommun-rösträtten efter skattebidrag* och *skattskyldiga kommun-medlemmars allmänna rösträtt*, eller *den ekonomiska* och *den allmänna* eller *sociala kommun-rösträtten* — så äro dessa båda i våra kommunalförfattningar icke åtskilda, utan den förra gällande för alla kommunalbeslut; och detta har haft den naturliga följd att helst i en tid, då den lika rösträtten blifvit för riksdagsmannaval erkänd, yrkanden hafva oafåtligen framställts om att äfven i kommunalangelägenheter erhålla samma rätt, hvilken, obestriddig i afseende å beslut, hvari endast det personliga omdömet är bestämmande, nu fordrats äfven för de ekonomiska ärendena. Då detta på goda grunder icke kunnat medgifvas, så har man i följd af sammanblandningen måst antingen underkänna anspråken, äfven i den del de varit berättigade, eller ock taga sin tillflykt till mer eller mindre komplicerade, ofta med mycken skarp-sinnighet uppgjorda förslag till sådana graderingar och indelningar, genom hvilka, med förenadt afseende på den ekonomiska och den allmänna kommunalröstgrunden, man trott sig kunna åstadkomma en billig förmedling. Riksdagen har dock icke godkänt hvarken förmedlingsförslagen, såsom alltid mer eller mindre behäftade med godtycklighet och inkonsequens, och ej heller anspråken på per capita-rösträtten, såsom dels ansedd vara för sammansättningen af Riksdagens Första Kammare vådlig och dels i de ekonomiska frågorna oantaglig; men i ett hänseende hafva dock de sistnämnda fordringarne blifvit tillerkända företräde framför förmedlingsförslagen, nemligen i afseende på följd-rigtighet. Jag åter vågar anse att enda sättet att i lagstiftningen om kommunalrösträtten vinna på en gång följdriktighet och tillika den billighet, som tillmötesgår ömsesidigt berättigade anspråk, är att strängt åtskilja de båda slagen af ekonomiska och allmänt sociala ärenden, samt inom de båda kategorierna bestämma den rösträtt, som af hvarderas olika beskaffenhet betingas.

Hvad särskildt angår först *den ekonomiska kommun-rösträtten*, d. v. s. rösträtten i sådana beslut, som medföra dels direkta taxeringar och dels förökande eller förminskande af gemensam egendom, så kan för sådan röstberäkning icke rättsenligt antagas någon annan grund än den nu gällande, enligt hvilken hvarje till kommunen skattskyldig medlem har inflytande på besluten eller utöfvar rösträtt i mån af hans bidrag till eller delaktighet uti kommunens ekonomi. Denna delaktighet har med fullt skäl blifvit jemförd med den inom ett bolag; ty om än bolaget i så måtto skiljer sig från kommunen, att detsamma frivilligt bildas för vanligen produktiva ändamål, så är dock för-

hållandet likartadt, hvad beträffar skyldigheters och rättigheters inbördes svarighet. De ekonomiska beslutens fattande genom *lika* rösträtt i en gemensamhet grundad på *olika* bidrag, vore ej blott i principen falskt, utan skulle ock i tillämpningen kunna leda till det obilligaste förtryck nedifrån, ithy att mängden af de mindre bidragande hade i sin magt att till ändamål, hvilka företrädesvis vore i deras intresse, besluta anslag som komme att hufvudsakligen drabba de måhända mångdubbelt bidragande, men hvilka af sådana anslag kunna hafva ringa eller ingen fördel. Såsom skäl för den lika rösträtten äfven i ekonomiska kommunalbeslut har man, oberäknadt den kända satsen om att s. k. förmögenhetsskatt skulle för alla vara relativt lika, hufvudsakligen anfört, att erfarenheten visat större hushållsaktighet hos de mindre bidragande; men om ock detta icke kan jäfvas, så får det, såsom blott en erfarenhet, ej läggas till grund för rättsbestämmelsen i en lagstiftning. På samma gång jag sålunda anser nu gällande grunder böra för den ekonomiska röstberäkningen bibehållas, så erkänner jag dock att det förhåller sig med denna såsom med andra grundsatser i deras tillämpning på särskilda menskliga förhållanden, nemligen att genom konsekvensens utdragande i dess ytterlighet orimligheter kunna uppstå, hvilka af lagstiftningen böra förebyggas genom billiga modifikationer. Såsom princip och i allmänhet måste nemligen visserligen gälla att inflytandet på besluten angående den ekonomiska gemensamheten tilldelas hvarje medlem i mån af det intresse han eger i följd af delaktighet och bidrag; men om detta sistnämnda uppgår till så högt belopp, att detsamma, ehuru dock blott utgörande en *del* af kommunalmedlemmarnas samtliga bidrag, dock genom principens obegränsade utsträckning skulle medföra antingen en ovillkorlig eller åtminstone en sannolik besittning af *hela* inflytandet, så har jemvigten upphört och konsekvensen upphäft sig sjelf. Till förekommande af sådant har man här, liksom i de egentliga bolagen, funnit behof af en modifikation, antingen genom s. k. graderad skala eller genom röstmaximum, och Riksdagen har redan med skäl gifvit företrädet åt det sednare, som blifvit för städerna bestämdt relative till $\frac{1}{50}$:del af det hela och absolut till det röstetal som svarar emot 10,000 R:drs inkomst. Man har i fråga om fixerandet af ett maximum äfven för landtkommunerna funnit detta mindre behöfligt, enär kapitalers samlande på några få händer är å landet sällsyntare, samt arrendatorers utöfvande af rösträtt för innehafvande fastigheter ansetts förebygga de större jordegarnes alltför betydliga öfvervigt; men då på landet äfven finnas fabriker jemte jernverks- och andra bolag, hvilkas stora rösträtt, om den begagnas, kan åtminstone i de fall, då kommunens medlemmar icke särdeles talrikt i besluten deltaga, utöfva hela inflytandet, och då ett lagstiftningens inskränkande af särskildt bolagens rösträtt, genom fördelning af densamma på delegarne, icke blott möter de största svårigheter i utförandet, helst i de fall då utländske män hafva i bo-

laget del, utan äfven, och derest rösträtten komme att inom skilda kommuner utöfvas, skulle innebära en orättvisa mot det samhälle, der en industriel, fattigvården ofta betungande verksamhet af ett bolag drifves, så synes mig öfvervägande skäl finnas att för den ekonomiska rösträtten äfven i landtkommunerna bestämma så väl ett relativt som ett absolut maximum. I motsats mot de principiella bestämmelserna om rösträtten, hvilka kunna för en längre framtid bibehållas, kan valet af siffror för röstmaximum ej uppgöras annat än efter probabilitets-kalkyler, hvilka i följd af efterhand inträffade förändringar kunna ett sednare årtionde utfalla olika emot under ett föregående. I fråga om huru högt ett sådant maximum af rösträtt i landtkommunernas ekonomiska ärenden bör för närvarande bestämmas, så synes mig att, enär detsamma kan i vissa fall komma att för de mera bidragande medföra en uppoffring af en del utaf det inflytande, hvartill de voro principenligt berättigade, samt då den andra hufvudkategorien af kommunalärenden härvid icke behöfver afses, ifrågavarande maximum icke bör bestämmas på långt när så lågt som jag skulle finna mig nödgad att yrka, derest de båda hufvudgrunderna antages förblifva fortfarande oåtskilda. Jag har vid öfverslag af förhållandena inom för mig kända kommuner å särskilda orter stadnat vid samma relativa maximum, som af denna Kammares majoritet vid sistlidne riksdag lärers för *all* kommunalrösträtt på landet önskats, nemligen $\frac{1}{10}$ -del af kommunens hela röstetal. Såsom absolut maximum har jag helst velat föreslå blott 600 fyrkar enligt nuvarande bevillning, emedan härigenom det absoluta och relativa komme att sammanfalla i kommuner med ett fyrktal af 6,000, hvilka utgör det ungefärliga medelfyrktal som enligt uträkning, gjord efter general-sammandraget öfver 1868 års bevillning, på hvarje landtkommun sig belöper. Men då detta icke alls skulle öfverensstämma med hvad som nyss blifvit för städerna bestämdt, så synes skäl att heldre antaga äfven för landtkommunerna detsamma som för städerna beslutats, eller det röstetal som svarar mot en inkomst af 10,000 R:dr, hvilket efter nuvarande bevillning är 1,000 fyrkar. Det relativa och det absoluta komme härigenom att sammanfalla i den kommun, som efter nuvarande bevillning har 10,000 fyrkar; men i de smärre skulle det relativa och i de större det absoluta ensamt hafva verkan.

Jag öfvergår nu till den andra delen, eller *den allmänna kommunalrösträtten*, och yrkar dervid att hvar och en, som erlägger skatt till kommunen, må i beslut om ärenden, som *icke* äro att hänföra till den i föregående afdelning angifna karakter af ekonomiska eller beskattningsfrågor, tillerkännas *lika* rösträtt. Då förslag framställdts om sådan rösträtt i kommunalangelägenheter, så har stundom invändts, att högst få, om ens några frågor, skulle inom kommunen förekomma, hvilka vore af annan än beskattnings natur, samt att, då per capita-rösträtten vore giltig vid riksdagsmannaval, såsom afseende en verksamhet, hvilken i väsendtlig mån vore lagstiftande, så borde deremot

rösträtten i kommunalärendena, såsom hufvudsakligen beskattningsfrågor, och föga eller intet lastiftningsfrågor, uteslutande bestämmas efter bidragen. Vore denna uppfattning riktig, så skulle ock mitt yrkande om särskiljande af de båda rösträttsgrunderna vara obefogadt eller öfverflödigt; men jag vågar tryggt påstå att så icke är händelsen. Utom den mängd af val till förtroendeuppdrag, hvilka dels icke alls medföra någon beskattning och dels endast afse förvaltning eller beredning af sådana ekonomiska ärenden, i hvilka kommunen har att sjelf efter den ekonomiska röstgrunden fatta beslut, så förekomma inom våra kommuner en massa andra frågor, såsom än uttryckandet af opinioner, t. ex. om en postanstalt, en telegrafstation, flyttning af marknadstid m. m., än indelningar i rotar för särskilda ändamål, än organiserandet af sjukvårdsanstalter, sockenbibliothek, skarpskytteföreningar, förlikningskomitéer o. s. v., hvilket allt kan med skäl sägas vara af en lagstiftningsnatur, som väl till graden, men icke till arten är åtskild från den som af Riksdagen utöfvas. Detta är ett område af frågor, i hvilka besluten, om ock åsyftande gagn för kommunen i dess helhet, dock icke ovilkorligen medföra förlust eller vinst för de särskilda medlemmarne i mån af deras olika skattebidrag. Utom egenskapen att för kommunens allmänna bästa vara intresserad, fordras för deltagandet i dessa beslut *det personliga omdömet*, och att detta *omöjligen* kan efter skattebidrag eller någon annan hållbar princip *graderas*, utan måste, under förutsättning af allmänna medborgerliga egenskaper, af lagstiftaren tillerkännas i lika mått hvarje skattskyldig kommunalmedlem, det är en sanning som jag anser vara obestridlig. Hvad vidare angår farhågan att den lika rösträttens utöfvande vid val till landstingsman eller landstingsmanselektorer, samt till stadsfullmäktige, skulle skadligt inverka på sammansättningen af Riksdagens Första Kammarer, så är visserligen, både enligt sakens natur och efter historiens vittnesbörd, bibehållandet af en karaktersskilnad mellan de båda Kamrarne viktigt för vårt samhällslifs sunda utveckling, och jag respekterar den betänksamhet som ur sådan synpunkt kan förefinnas; *men* garantien för nämnda skilnad ega vi ju, utom i det medelbara valsättet, framför allt i de flera bestämmelserna om valbarheten, utan att behöfva bibehålla i afseende på valrätten det sårande, som ligger i att tillmäta åt den ena en bråkdel och åt den andra en mångfald af omdöme. *Finge* man i detta fall något stödja sig på erfarenheten af valen under de förflutna sju åren, så har man sett att de mera röstberättigade ofta funnit motbjudande att af sin öfvervigt begagna sig, men att deremot mängden af de väljande varit angelägna att få sina kommuner vid landsting representerade af män med insigter och duglighet. Den lika rösträttens medgifvande i ifrågavarande fall skulle antagligen icke medföra någon nämnvärd verkan på landstingens och stadsfullmäktiges, och ännu mindre på Första Riksdags-kammarens sammansättning; men *om* ock något sådant skulle vara

vara att i enstaka fall emotse, så bör dock icke pieteten emot det samband, som eger rum emellan representationsförfattningen och kommunalinstitutionen, få berättiga oss att blunda för ett fel i sjelfva den grund, hvarpå byggnaden hvilar, utan vi böra fastmer skynda att genom detta fels afhjelpande vinna åt representationsformen ett ökad stöd i folkets erkännande, deltagande och förtroende.

Sedan jag sålunda sökt angifva huru rösträtten efter bidrag och rösträtten per capita har sitt berättigande inom hvar sitt område af kommunalärendena, så möter mig, vid betraktandet af kommunalinstitutionen i dess helhet, den viktiga invändning, att då kommunal- och stadsfullmäktige skulle komma att väljas efter den allmänna röstgrunden, men dessa sedermera fatta de beslut i ekonomiska ärenden, som för deras komitenter medförde taxering, efter skattegrund, så blefve hela den åsyftade följdriktigheten förfelad. Icke angelägenheten att genom denna motsägelses häfvande bringa mitt förslag i antagligare skick, utan redan billigheten och önskvärdheten, i och för sig sjelf, af att den kommunala beslutanderätten, synnerligast i beskattningsärenden, *omedelbart* utöfvas, har för mig uppställt den frågan, huruvida det verkligen är nödvändigt att denna beskattningsrätt åt fullmäktige öfverlemnas och derigenom den skattskyldige, sedan han måhända vid fullmäktigvalet öfverröstats, beröfvas allt framtida inflytande på beslutet om anslag, till hvilka han sjelf skall efter skattegrund bidra. Att kommunerna sjelfva sätta värde på beslutanderättens omedelbara utöfvande, bevisas bäst deraf att landkommunerna och de smärre städerna, åt hvilka valfrihet är lemnad, i allmänhet icke funnit skäl öfverlåta denna rätt åt ombud; och otvifvelaktigt skulle ock kommunalandan befrämjas derigenom att lagstiftningen i detta hänseende mera än hittills tillmötesginge de skattskyldiges billiga anspråk. Till ett sådant tillmötesgående hör i första rummet att i författningarne införas ett stadgande, hvilket tillförsäkrar kommunen om att öfverlåtandet åt fullmäktige af en beslutanderätt, som komme att omfatta båda de slag af ärenden, för hvilka vid samma rätts omedelbara utöfning en olika röstgrund bör gälla, ej kan ega rum utan en öfvervägande pluralitet af röster *såväl efter hufvudtalet* som efter det för beskattningsfrågor gällande röstvärdet. Vidare bör erkännas såsom billigt att det stora flertalet af våra städer, hvilkas folkmängd icke öfverstiger hvad den i allmänhet utgör i de större landkommunerna, också tillerkännes samma förmån som dessa att omedelbart utöfva sin beslutanderätt; och under antagande af att bland de röstberättigade, hvilka per medium utgöra ungefär 12 procent af folkmängden, högst en tredjedel äro på Rådstufvan närvarande och att 200 personer kunna utan synnerlig olägenhet i densamma deltaga, har jag funnit den siffra, hvilken i nu

gällande författning blifvit bestämd såsom maximum af stadsfolkmängd för utöfvandet af omedelbar beslutanderätt, böra minst fördubblas eller höjas från 3,000 till 6,000. Hvad sedermera angår de jemförelsevis få städer, hvilkas folkmängd öfverstiger sistnämnda siffra, så föreställer jag mig att, om än i dessa måste åt en delegation till afgörande öfverlemnas just sådana frågor, i hvilka kommunens medlemmar äfven vid omedelbara beslut skulle ega röst-rätt per capita, så lär det icke vara omöjligt att äfven i sådana större samhällen bibehålla åt de skattskyldige den omedelbara beslutanderätten i åtminstone anslagsfrågorna, genom att låta dem öfver förelagda propositioner kretsvis öfverlägga och afgifva röster, som sedermera sammanräknas; dock torde sådana städers kommunala förhållanden lämpligast böra bestämmas genom samma eller likartad särskild lagstiftning som för hufvudstaden är eller varder gällande. Slutligen är att nämna *den* del af vår kommunalinstitution, der beslutanderätten *icke* lär kunna omedelbart af de skattskyldige utöfvas, nemligen landstingen. Detta är en representation, hvilken vald, enligt mitt förslag, efter den lika rösträttsgrunden, kan pålägga sina komitenter utskylder att utgå efter skattegrund; och detta kan synas stå i strid mot den af mig framhållna grundsats att i dylika frågor inflytandet på besluten bör svara emot skattebidraget. Härvid erinras dock att mellan landstingets och den särskilda stads- eller landtkommunens taxeringar förefinnes den väsendtliga skilnad, att då inom kommunen föremålet för den ekonomiska rösträtten vanligen helt och hållet ligger *inom* samma kommun och kan af hvarje skattskyldig bedömas, så äro deremot landstingets taxeringar afsedda för ett större, utom kommunmedlemmens synkrets mera liggande och med Riksdagens mera jemförligt område. Likasom Riksdagens rätt att beskatta komitenterna gör riksdagsmannauppdraget till det *högsta*, så gör ock landstingets likartade beskattningsrätt landstingsmannauppdraget till *näst* det högsta medborgerliga förtroende, hvilket undantagsförhållande, likasom det förra, har sitt berättigande just deruti, att det vore lika omöjligt lemna den skattskyldige kommunalmedlemmen tillfälle att omedelbart åtaga sig landstingsskatten, som det deremot är både billigt och möjligt att lemna honom *direkt* inflytande på de ekonomiska besluten inom hans egen kommun.

Syftet i det anförda är således in summa:

A) *Åtskiljandet af den allmänna och den ekonomiska rösträtten, jemte den sednares nödiga modifierande; samt*

B) *Medgifvandet åt de skattskyldige kommunmedlemmarne, i alla de fall, der det är möjligt, af beslutanderättens omedelbara utöfning.*

På dessa två allmänna grunder finner jag önskligt, att i kommunalförfattningarna för stad och land infördes förändrade bestämmelser i enlighet med följande fem punkter, nemligen:

1:o att rösträtt tillkommer hvarje välfrejdad medlem, som till kommunen erlägger utskylder;

2:o att rösträtt i alla beslut, hvilka innefatta åtagande af utskylder, att påföras efter den bevillning eller det fyrktal, kvartill hvarje skattskyldig är uppförd, eller hvilka äro af beskaffenhet att inverka på beloppet af kommunens efter skattegrund gemensamma tillgångar eller skulder, utöfvas efter redan gällande grunder; dock att, i likhet med förhållandet i städerna, ej någon eger inom kommun på landet utöfva större rösträtt, än som motsvarar en tiondedel af kommunens hela röstetal efter röstlängden, och i intet fall för högre röstetal än det, som motsvarar bevillningen för 10,000 R:drs inkomst af kapital och arbete;

3:o att i alla andra ärenden, än de i näst föregående punkt omnämnda, hvarje skattskyldig medlem eger lika röst;

4:o att den frihet, hvilken i nu gällande författningar blifvit lemnad åt röstberättigade medlemmar i kommuner på landet samt i städer med högst 3,000 innevånare, att bestämma huruvida de sjelfva skola sin beslutanderätt utöfva eller densamma åt fullmäktige öfverlemna, tillkommer äfven städer med 6,000 innevånare eller derunder, och att kommunalförhållandena i de folkrikare städerna bestämmas genom samma eller likartad särskild författning, som för hufvudstaden är eller varder antagen; samt

5:o att för stads- eller landtkommuns beslut att sina ärendens afgörande åt fullmäktige öfverlåta, erfordras icke blott den hittills stadgade röstöfvervigt efter det för beskattningsfrågor gällande röstvärdet, utan äfven en motsvarande röstöfvervigt efter hufvudtal räknad.

Då för möjligast skyndsamma lösning af en fråga, der det är lika angeläget att tillmötesgå berättigade, som att afvända oberättigade anspråk, man borde undvika att vid ett förslags framställande göra sig skyldig till ofullständighet, så hade i afseende på formen för nu anförda motion visserligen varit önskligt, att mina yrkanden blifvit såsom lagförslag till ordalydelsen affattade, för att af Riksdagen blifva för dess del, så vidt de godkändes, antagna. Sådan formulering hade väl ock icke mött synnerlig svårighet, beträffande kommunallagarne för landet, hvilkas förändrande på angifna grunder torde vara lika lätt som tillämpningen enkel; men deremot, beträffande städerna, har jag, i saknad af annan kunskap än den, som genom författningens läsning inhemtas, samt med hänsigt till stadskommunernas mera invecklade organisation, ej tilltrött mig ett sådant redaktionsförsök. Under sådant förhållande har jag icke kunnat antaga hvarken att Riksdagen skulle vilja besluta så viktiga förändringar för landet, utan att utsträcka

dem äfven till städerna, och ej heller att det Utskott, till hvilket motionen hänvisas, kan anses förpligtadt eller blifva i tillfälle att på endast angifna allmänna yrkanden, derest desamma gillades, utarbete ett fullständigt förslag. Vidare har förefallit mig icke otroligt, att om än förslaget skulle gillas för så vidt det afser sjelfva kommunal-institutionen såsom sådan, dock dervid kan komma att fästas ett vilkor, förestafvadt af politiska betänkligheter vid den utsträckning af per-capita-rösträtten till landstingsmans- och stadsfullmäktigval, hvarförutan förslaget icke kan följdriktigt utföras; och ett sådant vilkor skulle endast kunna uppfyllas genom att i grundlagen införa för Första Kammaren nya valbestämmelser, hvarom åter förslag torde lämpligast böra utgå från samma Statsmagt, som affattat Riksdags-ordningen i dess helhet. Härtill kommer slutligen, att kommunalförfattningarne ännu lida af formela brister eller otydligheter (hvarpå jag tillåter mig att såsom ett exempel endast anföra omöjligheten att veta, hvilkendera bland suppleanter med lika röstetal skall till landsting inkallas) och derföre äro i allt fall i behof af en mera omfattande revision. Alla dessa skäl hafva bestämt formen för det förslag jag nu vördsammast framställer, nemligen:

att Riksdagen måtte besluta en underdånig anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes låta öfverse nu gällande kommunalförfattningar samt låta utarbete och till en kommande Riksdag framlägga förslag till ej mindre sådana förändringar, hvarigenom nämnda författningar bringas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af mig här ofvan anförda grunder och bestämmelser, än äfven till de förändringar i öfrigt, hvilka kunna finnas vara af behovet påkallade.

Om remiss anhålles.

Stockholm i Januari 1870.

Rich. Ehrenborg.